

Reseberättelse besök på Schulthess klinik i Zurich november 2023

Jag landade sent på kvällen innan min första dag av tre på ortpedsjukhuset Schulthess klinik i Zurich. Efter en promenad genom den väldigt vackra stadskärnan slog jag mig ner på en italiensk restaurang av ganska ordinärt utseende. Trots förvarningar kring att till och med schweizare upplever Zürich som dyrt så räckte inte min fantasi till för att förutsäga hur vansinniga priserna var. Mättad av den medelmåttiga maten och skinnad på pengar tog jag mig raskt vidare till mitt överprisade lågbudgethotell för att få lite sömn.

Tidigt nästa morgon åkte jag till sjukhuset med hjälp av den mycket välfungerande lokaltrafiken. Jag blev vänligt och proffsigt mottagen och snabbt utrustad med rock, gästbricka och passerkort. Det var uppenbart att de ofta har besök.

Trots att Schulthess klinik är ett offentligt sjukhus framstod det på många sätt som ett privatsjukhus med ekonomiska drivkrafter, endast elektiva operationer och stor del privilegierade försäkringspatienter. Precis vid sidan av ligger det stora universitetssjukhuset som också har en ortopedklinik. Nivåstruktureringen var svår att sätta sig in i och kirurgerna suckade att det var många second, third eller kanske till och med forth, fifth opinion.

Hand och fotkirurgi delade operationsavdelning och även en stor operationssal med endast en liten vikvägg mitt på golvet. Alla operationer skedde i plexusanestesi, ivra eller narkos. De två salarnas pre- och postoperativa utrymme var rymligt och hade plats för 10–15 övervakade patienter i separata bås. Tempot var högt med effektiva operationssköterskor och bytestiderna imponerande. Lunch var inte att tänka på utan det fick bli en snabb smörgås eller frukt mellan ingreppen. Småoperationer som karpaltunnelklyvning varierades med lite större ingrepp, framför allt proteser i handens småleder som också var den huvudsakliga orsaken till mitt besök. Av handsektionens sex läkare följde jag första dagen den mycket erfarna Stephan Schindele som tillsammans med kollegan Daniel Herren driver ett företag som utvecklar proteser tillsammans med KLS Martin. Han var mycket vänlig och inkluderande. Proteserna sattes in snabbt och säkert och de flesta sågningar gjordes på fri hand. Dagens sjunde och sista operation, excision av ett schwannom, kom igång tidig eftermiddag. Efter excisionen fotograferades nerven med en liten pappersbit som bakgrund och mitt besök ökade nog väsentligt i popularitet när jag uppmärksammade dem på att de glömt ta bort pappersbiten i samband med att de sydde ihop.

Efter gårdagens insikt i stadens priser ägnade jag resten av dagen åt gratisaktiviteter som skyltfönstertittning och besök i vackra kyrkor innan jag än en gång var tvungen att inta en överprisad måltid.

Dag två på kliniken var endast mottagning. Denna skedde på kirurgernas egna kontor. Det blev snabbt uppenbart att patientens önskemål var centrala och tröskeln för kirurgi var låg. Eftersom väntetiden till operation endast var några veckor fanns inget större utrymme för spontan bättring. Alla patienter var överutredda med slätröntgen, ultraljud, CT, MR och alltid neurografi vid evt nervproblematik. Deras skraddarsydda journalsystem var imponerande. Alla patienter hade innan första besöket digitalt fyllt i stort antal data som var lättillgängligt. Detta gav en otroligt snabb och bra inblick i patientens subjektiva besvär. Att få ut samma information vid anamnestagning skulle vara mycket tidskrävande. Denna data använde de

även som baseline för postoperativ uppföljning. Kliniken har tack vare detta system publicerat en lång rad artiklar. Inte minst kring Schindele och Herrens egen PIP-protos Capflex.

Dag tre var återigen operation, denna gång med en av de mindre erfarna handkirurgerna. Dagen flöt liksom tidigare på smidigt men hade ett lågvattenmärke i form av en ganska enkel Dupuytren's kontraktur som blev väldigt utdragen på grund av extensiv och onödig dissektion. Kronan på verket var när de skickade den exciderade fibrösa strängen till PAD!

Berikad med tygpåse, paraply och drickflaska som alla bar Schulthess kliniks logotyp reste jag hem samma kväll. Ett stort tack till Gabrielssons stiftelse för ekonomiskt stöd så att jag kunde genomföra denna resa i en tid där Region Skåne stoppar i princip alla resor i tjänsten. Jag är mycket glad för alla erfarenheter jag fick både i och utanför operationsalen.

Tomas Borgström
Handkirurg, SUS Malmö
tomas.borgstrom@skane.se